

УДК 338.2

Доля В.В.
студентка

Харківського інституту фінансів
Київського національного торговельно-економічного університету

Косарева І.П.

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри «Фінанси і кредит»
Харківського інституту фінансів

Київського національного торговельно-економічного університету

Dolia Viktoriia

Student of Kharkiv Institute of Finance,
Kyiv National University of Trade and Economics

Kosareva Irina

Candidate of Sciences (Economics), Associate Professor,
Associate Professor of the Department
of Finance and Credit of Kharkiv Institute of Finance,
Kyiv National University of Trade and Economics

ФІНАНСОВЕ ПЛАНУВАННЯ ТА ПРОГНОЗУВАННЯ ЯК ОСНОВА ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

FINANCIAL PLANNING AND PROGNOSIS AS FOUNDATION OF FINANCIAL STABILITY OF THE ENTERPRISE

АНОТАЦІЯ

У статті розкрито сутність фінансової стійкості з погляду вітчизняних авторів, дано власне трактування цього поняття, розглянуто групи чинників, що впливають на неї, та основні ознаки фінансово стійкого підприємства. Окреслено основні характеристики фінансового планування та прогнозування та принципи їхньої роботи. Проаналізовано взаємозв'язок між вказаними категоріями та наслідки ефективного застосування на підприємстві фінансового планування та прогнозування, їх важливість як складників процесу управління підприємством та його підрозділами у напрямі виявлення можливостей та загроз, рівня платоспроможності підприємства. На основі проведеного дослідження визначено, що фінансове планування і прогнозування є основним інструментарієм і гарантією стійкого функціонування підприємства.

Ключові слова: фінансова стійкість, планування, прогнозування, ефективне функціонування, фінансове становище, фінансове управління.

АННОТАЦИЯ

В статье раскрыта сущность финансовой устойчивости с точки зрения отечественных авторов, дана собственная трактовка этого понятия, рассмотрены группы факторов, влияющих на нее, и основные признаки финансово устойчивого предприятия. Определены основные характеристики финансового планирования и прогнозирования и принципы их работы. Проанализированы взаимосвязь между вышеуказанными категориями и последствия эффективного применения на предприятии финансового планирования и прогнозирования, их важность как составляющих процесса управления предприятием и его подразделениями в направлении выявления возможностей и угроз, уровня платежеспособности предприятия. На основе проведенного исследования установлено, что финансовое планирование и прогнозирование являются основным инструментарием и гарантией устойчивого функционирования предприятия.

Ключевые слова: финансовая устойчивость, планирование, прогнозирование, эффективное функционирование, финансовое положение, финансовое управление.

ANNOTATION

The article describes the essence of the concept of "financial stability" from the standpoint of various domestic authors, the differences in the interpretation of this category due to differences in the purpose of its analysis by different users, defined the actual interpretation of this concept, considered the group of factors affecting it, according to different authors and grouped this information in one drawing (organizational, financial, market, external and internal) and the main features of a financially sustainable enterprise. An assessment of financial sustainability of an enterprise as an essential economic component for improving the financial condition of an enterprise and a prerequisite for its further development, which becomes possible due to such instruments as financial planning and financial forecasting, is made. The main characteristics of financial planning and forecasting, tasks and principles of their work are outlined. For example, the principle of adequacy, the principle of normative support, the principle of balance of risks, the principle of optimality, the principle of alternatives, the principle of orientation plan for the social and economic development of the enterprise. Despite the existence of significant existing research in the area of selected issues, the nature and features of financial sustainability as the basis for financial planning and forecasting have not been fully disclosed. In view of this, the issue of the relationship between financial stability and financial planning and financial forecasting remains relevant. The relationship between the above categories and the consequences of effective application in the enterprise of financial planning and forecasting, their importance as components of the process of management of the enterprise and its subdivisions in the direction of identifying opportunities and threats, the level of solvency of the enterprise are analyzed. On the basis of the study, it was determined that financial planning and forecasting are the main tools and guarantees the stable operation of the enterprise.

Key words: financial sustainability, planning, forecasting, effective functioning, financial situation, financial management.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Сьогодні основною про-

блемою ефективного функціонування підприємств в Україні є недостатньо якісний підхід до оцінки фінансової стійкості підприємства. Використання спеціальних методів оцінки фінансової стійкості підприємства дає змогу виявляти слабкі боки фінансової діяльності підприємства та визначити шляхи вдосконалення управління фінансовою стійкістю підприємства. Оцінка фінансової стійкості підприємства є необхідним складником поліпшення фінансового стану підприємства та передумовою його подальшого розвитку, що стає можливим за рахунок таких інструментів, як фінансове планування та прогнозування [1, с. 917].

У сучасних економічних умовах більшість підприємств має досить складне фінансове становище. На діяльність підприємства негативно впливають не лише чинники зовнішнього середовища, а й відсутність відповідного рівня фінансової стійкості підприємства.

Отже, саме зараз, у період економічної та політичної кризи в нашій державі, основним завданням будь-якого підприємства стає забезпечення високого рівня фінансової стійкості. Для досягнення цієї мети виникає необхідність у виявленні та аналізі чинників впливу на фінансову стійкість підприємства та підвищенні ефективності управління нею. Удосконалення

управління та оцінка фінансової стійкості підприємств завжди були об'єктами вивчення вчених та практиків [2, с. 62].

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спираються автори. Нині існує велика кількість як нових, так і вже відомих методичних розробок. Проблемам зв'язку фінансової стійкості та фінансового планування і прогнозування присвячено достатньо праць вітчизняних та зарубіжних науковців. Вагомий внесок у формування теоретичних та методичних засад здійснили Г. Савицька [5], О. Тридід [8], О. Базилінська [14], В. Кудлак [16] та багато інших економістів.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується означена стаття. Незважаючи на наявність істотних досліджень у сфері вибраної проблематики, сутність та особливості фінансової стійкості як основи фінансового планування та прогнозування досі повністю не розкрито. З огляду на це, актуальним залишається питання взаємозв'язку цих категорій.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є дослідження методичних підходів та методів фінансового планування та прогнозування як основи фінансової стійкості підприємства.

Таблиця 1

Морфологічна оцінка поняття «фінансова стійкість»

Автор	Визначення	Ключові слова
В. Лісовий [4, с. 96]	Фінансова стійкість – дослідження здатності мобілізувати фінансові ресурси та використання їх у напрямі, який забезпечить економічне зростання.	Мобілізувати фінансові ресурси
Г.В. Савицька [5, с. 619]	Фінансова стійкість – здатність суб'єкта господарювання функціонувати та розвиватися, зберігати рівновагу своїх активів та пасивів у мінливому внутрішньому та зовнішньому середовищі, яка гарантує його постійну платоспроможність та інвестиційну привабливість у межах допустимого рівня ризику.	Зберігати рівновагу своїх активів та пасивів
І.П. Косарева, Є.М. Удовика [6, с. 247]	Фінансова стійкість підприємства – це властивість підприємства, яка відображає в процесі взаємодії зовнішніх і внутрішніх чинників впливу досягнення стану фінансової рівноваги і здатність не лише утримувати на відповідному рівні протягом деякого часу основні характеристики діяльності підприємства, а й функціонувати та розвиватися.	Взаємодія зовнішніх і внутрішніх чинників впливу
О.О. Ципліцька, С.М. Сисан [7, с. 65]	Фінансова стійкість підприємства – категорія, що залежить від ефективного управління фінансовими ресурсами та визначається співвідношенням власних і позикових коштів, активів та джерел їх фінансування.	Ефективне управління
О.М. Тридід [8, с. 16]	Відмінними рисами визначення цього поняття від наявних є врахування руху капіталу; зважування на необхідність та достатність адаптації фінансово стійкого підприємства до простору і часу.	Адаптація до простору і часу
Н.Г. Слободян [9, с. 243]	Фінансова стійкість забезпечує стабільну платоспроможність на перспективу, в основі якої лежить збалансованість активів і пасивів, доходів і витрат та грошових потоків, тому наступним етапом аналізу фінансової стійкості підприємства є оцінка платоспроможності.	Стабільна платоспроможність на перспективу
К. Друрі [10, с. 113]	Фінансова стабільність підприємства – поняття, яке слід оцінювати через його фінансову незалежність, що пов'язана із загальною структурою підприємства, ступенем залежності від зовнішніх джерел фінансування.	Фінансова незалежність
Власне визначення	Фінансова стійкість – фінансовий стан підприємства, що характеризується перевищенням доходів над витратами, якісне використання цих фінансових ресурсів за умови правильного застосування забезпечує позитивний розвиток підприємства.	

Джерело: розроблено за [4–10]

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Аналіз досліджень та підходів до виявлення сутності поняття «фінансова стійкість» показав, що в сучасній економічній літературі немає єдиної думки щодо її трактування. Критичний аналіз теоретичних підходів до визначення сутності та особливостей категорії «фінансова стійкість» дав змогу окреслити певні дискусійні положення в існуючих характеристиках. Так, деякі автори фінансову стійкість підприємства ототожнюють лише з його платоспроможністю, ліквідністю та рентабельністю, тобто з фінансовою незалежністю. Інші пов'язують фінансову стійкість зі станом фінансових ресурсів підприємства. Також у деяких джерелах фінансова стійкість розкривається лише з позиції певних показників фінансового стану підприємства або є складником його фінансової стійкості [3, с. 103].

На основі ґрунтовного аналізу існуючих підходів до визначення економічної сутності поняття «фінансова стійкість» підприємства можна зробити припущення, що розбіжності у трактуванні цієї категорії зумовлені відмінностями цільового призначення її аналізу різними користувачами (цієї інформації) – суб'єктами фінансових відносин підприємства (табл. 1).

Ураховуючи наведені в табл. 1 трактування поняття «фінансова стійкість», можна зазначити, що фінансово стійким є підприємство, яке характеризується такими ознаками:

1) високою платоспроможністю (здатністю відповідати за своїми зобов'язаннями);

2) високою кредитоспроможністю (здатністю платити за кредитами, виплачувати відсотки по них і погашати їх точно в строк);

3) високою рентабельністю (прибутковістю, що дає змогу фірмі нормально і стійко розвиватися, вирішуючи при цьому проблему взаємин акціонерів і менеджерів за рахунок підтримки на достатньому рівні дивідендів і курсу акцій підприємства);

4) високою ліквідністю балансу (здатністю покривати свої пасиви активами відповідної і перевищує терміновості перетворення їх на гроші) [11, с. 92].

На фінансову стійкість підприємства впливають різні чинники, які частково чи повністю залежать від підприємства. Загальної класифікації чинників, які впливають на фінансову стійкість, немає, адже багато джерел надають різні класифікації цих чинників.

Найпоширеніші групи чинників, що впливають на фінансову стійкість підприємства, представлено на рис. 1.

Розглянемо найбільш популярні дві групи чинників, що запропоновані Ю.О. Русіною та Ю. В. Полозук: зовнішні та внутрішні [11, с. 93].

Так, «специфіка зовнішніх факторів полягає в тому, що підприємство не має можливості їх корегувати. Саме тому основний акцент в

управлінні фінансовою стійкістю підприємства має бути спрямований на внутрішні фактори, тобто ті фактори, які повною мірою залежать від самого підприємства» [11, с. 94].

Зовнішні та внутрішні чинники по-різному впливають на фінансову стійкість підприємства, тому керуватися ними потрібно в певних межах, які задають та чи інша ситуація та конкретне підприємство.

Слід зазначити, що всі перераховані вище чинники тісно взаємопов'язані, але їхній вплив на фінансову стійкість підприємства різний, тобто одні можуть впливати негативно, а інші – позитивно.

Аналізуючи наведені групи чинників впливу на фінансову стійкість підприємства, можна дійти висновку, що фінансова стійкість підприємства залежить від ефективного управління фінансовими ресурсами і визначається оптимальною структурою активів, співвідношенням власних і позикових коштів, співвідношенням активів та джерел їх фінансування, від вибраної стратегії діяльності та управління, галузі господарювання підприємства, стадії його життєвого циклу, а також від загального рівня економічного розвитку країни.

У системі управління підприємством обґрунтування фінансових показників, здійснених фінансових операцій і результативність багатьох управлінських рішень досягаються з урахуванням результатів фінансового прогнозування та планування [15, с. 968].

Фінансове планування і прогнозування пов'язане з ресурсним чинником, тобто формуванням, розміщенням і використанням фінансових ресурсів та отриманням певної вигоди, частіше всього – отриманням прибутку, оскільки це основна мета будь-якої підприємницької діяльності.

Фінансове планування пов'язане з науковим обґрунтуванням ресурсних можливостей економічного і соціального розвитку підприємства. Воно розцінюється як важливий складник процесу розроблення плану і прогнозу економічного та соціального розвитку підприємства на рік (квартал) і перспективу [16, с. 4].

Важлива мета таких інструментів, як фінансове планування і прогнозування, – забезпечити підприємству фінансову стійкість і можливість самофінансування.

Основним завданням фінансового планування і прогнозування є управління грошовими потоками підприємства, визначення напрямів вкладення капіталу й оцінка ефективності його використання та надання можливості адаптації до процесів, що відбуватимуться в майбутньому.

Для кращого розуміння, який вплив можуть мати фінансове планування та прогнозування, необхідно розглянути детально принципи їхньої роботи (табл. 2).

Принципи планування та прогнозування – це основоположні правила, тобто вихідні положення і правила формування, обґрунтування

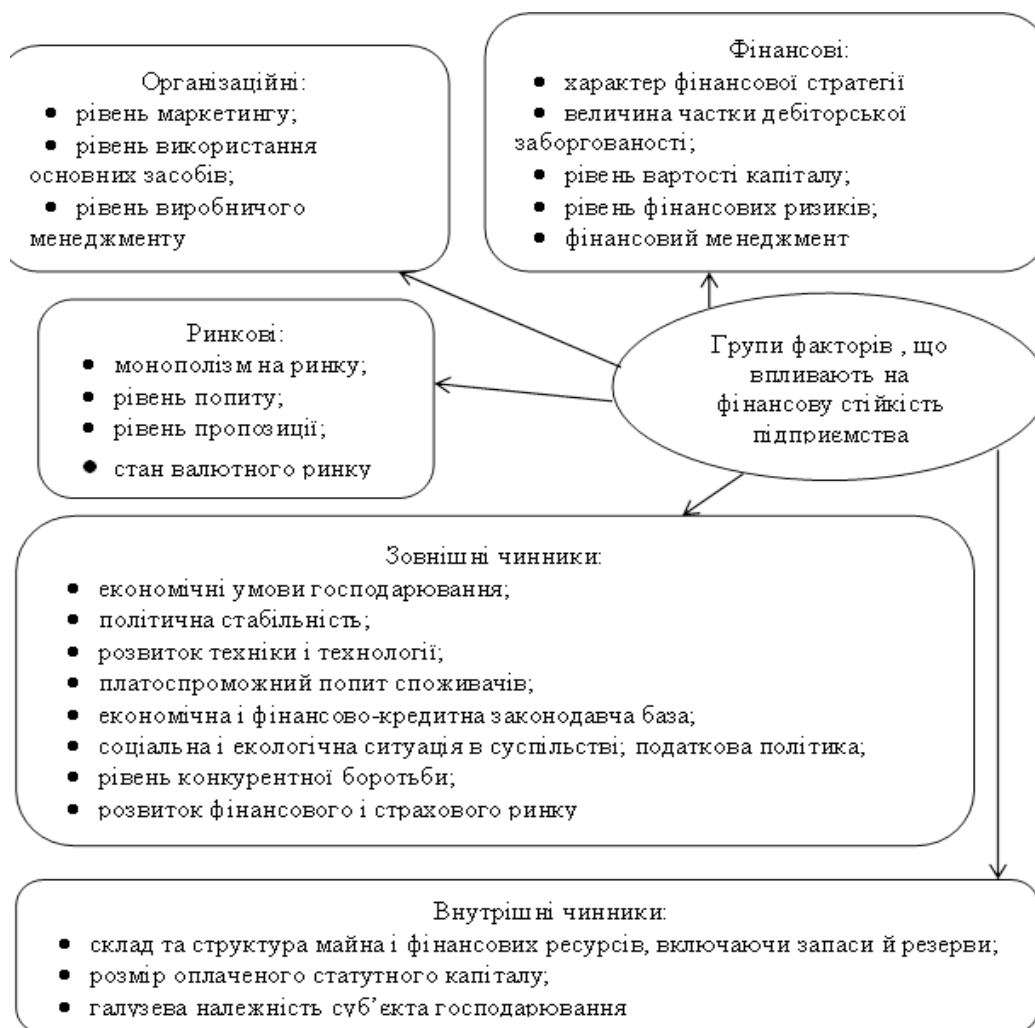

Рис. 1. Групи чинників, що впливають на фінансову стійкість підприємства

Джерело: згруповано за [11, с. 93; 12, с. 325; 13, с. 653; 14, с. 278]

Рис. 2. Наслідки за ефективного застосування фінансового планування та прогнозування

Джерело: структуровано за [20, с. 67; 21, с. 132; 22, с. 533]

Таблиця 2

Основні принципи фінансового планування та прогнозування

Назва принципу	Сутність
Наукової обґрунтованості плану	передбачає розроблення основних показників плану шляхом техніко-економічного обґрунтування, базуючись на матеріалах аналізу, чинному законодавстві, вітчизняному та зарубіжному досвіді фінансового планування
Комплексності планування	передбачає єдність господарського плану з ресурсним його забезпеченням
Альтернативності	передбачає проведення різноманітних планових розрахунків і вибір найкращої альтернативи розвитку підприємства
Системності у плануванні	передбачає системний підхід до дослідження і розроблення показників фінансового плану, їх групування, вироблення системи показників, методів, моделей для кожного об'єкта, побудову логічного ланцюга дослідження
Адекватності	полягає у виборі найбільш відповідних і адекватних моделей та методів фінансового планування, що враховують закономірності розвитку окремих економічних явищ і процесів
Нормативного забезпечення	передбачає, що показники (коефіцієнти), які зараховуються до фінансових планів підприємства, повинні мати нормативну основу, а також відповідати рівню, встановленому законодавством
Орієнтації плану на соціальний і економічний розвиток підприємства	передбачає спрямування грошових ресурсів на економічний розвиток підприємства, впровадження науково-технічного прогресу на виробництві, створення нових робочих місць, удосконалення організації праці, організацію підготовки і перепідготовки кадрів, більш повне задоволення соціальних потреб
Оптимальності у плануванні	орієнтує на вибір найбільш економічно вигідного варіанту під час планування
Визначення провідних ланок і напрямів	передбачає на кожному конкретному етапі розвитку підприємницької діяльності визначати пріоритетні напрями першочергового спрямування коштів для прискорення темпів економічного становлення і розвитку
Взаємозв'язку поточних і перспективних планів	передбачає закріплення провідної ролі перспективних планів, підпорядкування поточних планів їх виконанню
Збалансованості ризиків	полягає у тому, що особливо ризикові довгострокові інвестиції доцільно фінансувати за рахунок власних коштів

Джерело: згруповано за [16, с. 6–7; 17, с. 74; 18, с. 320–321; 19, с. 318]

планів та прогнозів із погляду їх доцільності, системності, логіки, організації розроблення.

Фінансове планування та прогнозування – це важливий процес у координації та підтриманні фінансової стійкості на підприємстві, що значно впливає та має свої наслідки за ефективного застосування (рис. 2)

Фінансове планування і прогнозування виступають основним інструментарієм і гарантією фінансово стійкого функціонування підприємства. Проте іноді їх значення недооцінюють та потреба в дослідженні зростає лише у кризових умовах, а не на всіх стадіях розвитку підприємства, як має бути.

Висновки з цього дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямку. Виконання планів та прогнозів і забезпечення потреб підприємства певними необхідними ресурсами позитивно впливають на стійкий фінансовий стан, правильне регулювання фінансів у процесі підприємницької діяльності та убезпечить від кризових станів.

Отримання інформації про майбутнє, особливий вид передбачення можливих або бажаних змін фінансового стану сучасних підприємств є необхідним елементом формування фінансової стійкості.

Приділяючи більше уваги фінансовому плануванню та прогнозуванню, можна досягти зміцнення фінансової стійкості підприємства

за умови якісної оцінки чинників, що впливають на них, та впровадження певної комбінації принципів у життя, тим самим створюючи передумови для отримання чистого прибутку, достатнього для самоокупності та самофінансування підприємства.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Козлова О.С. Методика оцінки фінансової стійкості підприємства. *Молодий вчений*. 2017. № 10(50). С. 914–918.
2. Кравченко М.С. Сутність фінансової стійкості промислового підприємства. *Вісник економічної науки України*. 2014. № 2. С. 61–63.
3. Абрамчук М.Ю., Сокур А.О. Систематизація підходів до визначення економічної сутності поняття «фінансова стійкість підприємства». *Вісник СумДУ*. 2014. № 3. С. 102–107.
4. Лісовий А.В., Чуницька І.І. Аналіз фінансових ресурсів як базис формування фінансового потенціалу. *Бізнес-навігатор*. 2010. № 21. С. 96–101.
5. Савицькая Г.В. Анализ хозяйственной деятельности предприятия. Минск : Новое знание, 2002. 704 с.
6. Косарева І.П., Удовика Є.М. Удосконалення системи управління фінансовою стійкістю підприємств. *Економіка та управління підприємствами*. 2018. № 23. С. 246–251.
7. Циплицька О.О., Сисан С.М. Фінансова стійкість суб'єктів господарювання та шляхи її покращення. *Наукові праці. Економіка*. 2017. № 290. С. 62–66.
8. Тридід О.М., Орехова К.В. Оцінювання фінансової стійкості підприємства : монографія. Київ : УБС НБ України, 2010. 143 с.

9. Слободян Н.Г. Аналіз і прогнозування фінансової стійкості підприємства в сучасних умовах: методологія і практика. Тернопіль : Економічна думка, 2014. Т. 18. № 2. С. 239–245.
10. Друри К. Производственный и управленческий учет. Москва : ЮНИТИ, 2015. 476 с.
11. Русина Ю.О., Полозук Ю.В. Економічна сутність фінансової стійкості підприємства та фактори, що на неї впливають. *Международный научный журнал*. 2015. № 2. С. 91–94.
12. Патута О.С., Пришко К.Є. Вплив структури капіталу на фінансову стійкість підприємства. *Економіка і суспільство*. 2016. № 2. С. 323–327.
13. Чепка В.В., Матяш О.К. Фінансова стійкість підприємства: сутність та фактори впливу. *Економіка і суспільство*. 2017. № 1. С. 649–655.
14. Базилінська О.Я. Фінансовий аналіз: теорія та практика : навчально-методичний посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2009. 328 с.
15. Гайбура Ю.А., Загнітно Л.А. Фінансове прогнозування як елемент управління фінансовими ресурсами підприємства. *Економіка і суспільство*. 2017. № 9. С. 968–974.
16. Кудлак В.Я. Фінансове планування та прогнозування : курс лекцій. Тернопіль : ТНТУ, 2016. 94 с.
17. Равенков А. Фінансове планування на підприємстві. *Проблеми теорії та практики управління*. 2010. № 4. С. 72–78.
18. Панасюк М.А., Бойко О.О. Фінансове планування діяльності сучасного підприємства. *Економіка та управління підприємствами*. 2016. № 2. С. 318–322.
19. Тешева Л.В., Хохлов М.П., Петрова І.М. Роль фінансового планування у сучасних умовах господарювання. *Економіка та управління підприємствами*. 2018. № 23. С. 314–320.
20. Герашченко І.О. Напрямки підвищення ефективності управління фінансовою стійкістю на підприємстві. *Вісник Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» (економічні науки)*. 2018. № 20(1966). С. 65–68.
21. Гонта О., Кальченко О. Фінансове планування на підприємствах реального сектору економіки. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2017. № 4(12). С. 128–133.
22. Щербань О.Д. Види та методи фінансового планування на підприємстві. *Молодий вчений*. 2017. № 6(46). С. 530–534.
5. Savitskaya G. V. Analysis of economic activity of the enterprise. Minsk: New Knowledge, 2002, 704 p.
6. Kosareva I. P., Udovika E. M. Improvement of the system of financial sustainability management of enterprises. *Economics and Enterprise Management*, 2018, no. 23, pp. 246-251.
7. Tsypliytska O., Sisan S. M. Financial stability of business entities and ways of its improvement. *Scientific works. Economics*, 2017. No. 299. Pp. 62-66.
8. Tridid O. M., Orehova K. V. Estimation of financial stability of the enterprise: a monograph. Kyiv: A View of the University of the BS NB of Ukraine, 2010, 143 p.
9. Slobodian N. G. Analysis and forecasting of financial stability of the enterprise in modern conditions: methodology and practice. Ternopil: Publishing and Printing Center of Ternopil National Economic University. *Economic Thought*, 2014, vol. 18, no. 2, pp. 239-245.
10. Druri K. Production and management account. M.: UNITI, 2015. 476 pp.
11. Rusina Yu. O., Polozuk Yu. V. The economic essence of financial stability of the enterprise and factors influencing it. *International scientific journal*, 2015, no. 2, pp. 91-94.
12. Patuta O. S., Pryshko K. E. Influence of capital structure on financial stability of enterprise. *Economics and Society*, 2016, no. 2, pp. 323-327.
13. Chapka V. V., Matyash O. K. Financial stability of the enterprise: the essence and factors of influence. *Economics and Society*, 2017, no. 1, pp. 649-655.
14. Basilinskaya O. Ya. Financial Analysis: Theory and Practice: a teaching manual. K. : Center for Educational Literature, 2009, 328 p.
15. Gaibura Yu. A., Zagnitna L. A. Financial forecasting as an element of management of financial resources of the enterprise. *Economics and Society*, 2017, no. 9, pp. 968-974.
16. Kudlak V. Ya. Financial planning and forecasting: course of lectures. *Financial Planning and Forecasting. Course of lectures*. Ternopil: TNTU, 2016, 94 p.
17. Ravenkov A. Financial planning at the enterprise. *Problems of the theory and practice of management*, 2010, no 4, pp. 72-78.
18. Panasyuk M. A., Boyko O. O. Financial planning of the activity of a modern enterprise. *Economics and Enterprise Management*, 2016, no. 2, pp. 318-322.
19. Tesheva L. V., Khokhlov M. P., Petrova I. M. The role of financial planning in modern economic conditions. *Economics and Enterprise Management*, 2018, no. 23, pp.314-320.
20. Gerashchenko I.O. Directions of increase of efficiency of management of financial stability at the enterprise. *Bulletin of the National Technical University "Kharkiv Polytechnic Institute" (economic sciences)*. Kharkiv: NTU "KhPI", 2018, no. 20 (1966), pp. 65-68.
21. Gont O., Kalchenko O. Financial planning at enterprises of the real sector of the economy. *Problems and Prospects of Economics and Management*, 2017, no. 4 (12), pp. 128-133.
22. Shcherban O. D. Types and methods of financial planning at the enterprise. *Young Scientist*, 2017, no. 6 (46), pp. 530-534.

REFERENCES:

1. Kozlova O. S. Methodology of evaluation of financial stability of the enterprise. *Young Scientist*, 2017, no. 10 (50), pp. 914-918.
2. Kravchenko M. S. Essence of financial stability of an industrial enterprise. *Bulletin of Economic Science of Ukraine*, 2014, no. 2, pp. 61-63.
3. Abramchuk M. Yu., Sokur A. O. Systematization of approaches to the definition of the economic essence of the concept of "financial sustainability of the enterprise". *Sumy State University*, 2014, no. 3, pp. 102-107.
4. Forest A.V., Chunitzka I. I. Analysis of financial resources as a basis for the formation of financial potential. *Business Navigator*, 2010, no. 21, pp. 96-101.